

Puțină istorie

Introducere în piața de capital

1750 î.Hr. Mesopotamia antică

Al 6-lea rege babilonian, Hammurabi, a creat primele legi: Codul lui Hammurabi. Acesta permitea vânzarea de bunuri ce urmau a fi livrate la un moment viitor la un preț agreat, conform unui contract scris. Aceasta este prima formă a derivatelor, așa cum sunt astăzi contractele forward și futures. Exista și o piață a acestor contracte, tranzacționarea având loc în temple.

Sec. IV î.Hr. Grecia Antică și Aristotel în *Politici*

Scrierea lui Aristotel cuprinde povestea lui Thales, un filozof sărac din Miletus, care a realizat un mecanism financiar cu folosință universală, destinat prognozării stadiului recoltelor de măslin. În baza acestui mecanism, Thales cumpărat de la producătorii de ulei de măslin, în avans și la un preț mic, dreptul de a folosi presele în mod exclusiv, la finalul recoltei, dar fără obligația de a le folosi dacă recolta era săracă. La momentul recoltei, aceasta fiind bogată, prețul a crescut, iar Thales a vândut dreptul său de folosință a preselor de ulei. Un astfel de mecanism este strămoșul contractelor options.

1111 Primele înscrisuri comerciale transmisibile

Prima atestare documentară a unor asemenea titluri are în prim plan tranzacțiile cvasibursiere care aveau loc în Luques. În anul 1111, comercianții și alți agenți de schimb aveau ca loc de întâlnire Piața San Martino din Luques pentru a negocia aceste tranzacții cvasibursiere.

Sec. XIII Comerțiații din Veneția

Cei care împrumutau bani în Europa acelor timpuri umpleau golurile lăsate de bănci în economie. Aceștia făceau schimb între ei cu hârtiile de împrumut și cumpărau emisiuni de împrumut emise de stat. Venețienii au fost primii care au început tranzacționarea de astfel de titluri emise de alte state.

1309 Prima bursă din afara spațiului italic - Bruges

Își datorează denumirea familiei Van der Borse care deținea un han pe frontispiciul căruia se aflau gravate 3 săculeți cu bani (bourses), în acest loc desfășurându-se periodic negocieri de metale prețioase, iar mai târziu, de hârtii de valoare. Datorită participanților, întâlnirile informale de aici devin instituționalizate sub denumirea de Bursa din Bruges. Ideea s-a răspândit rapid în Flandra și zonele limitrofe, alte "bourses" deschizându-se curând în Gent și Amsterdam.

Sec. XIV Împrumuturile de stat și titlurile aferente acestora

Începând cu anul 1328 în orașele din Nordul Italiei au început să se negocieze titluri pentru împrumuturile de stat emise. O perioadă întinsă de timp, dezvoltarea centrelor de acest gen nu a luat amploare, fiind concentrată în exclusivitate în orașele-port deoarece era condiționată de existența unei activități economice constante.

1602 Prima societate are acțiunile listate la bursă

În anii 1600, guvernele statelor olandez, britanic și francez făceau comerț cu Indiile de Est și Asia, dar transportul bunurilor pe mare avea riscuri mari precum pirații, vremea sau navigația defectuoasă. Societatea Indiilor de Est (Vereenigde Oost-Indische Compagnie) are acțiunile listate la Bursa din Amsterdam, prima bursă de capital din lume. În 1688 tranzacționarea acțiunilor a demarat și în cadrul Bursei din Londra.

1710 Prima bursă a contractelor futures Dōjima Rice Exchange din Japonia

Bursa a fost înființată pentru nevoile samurailor care erau plătiți în orez și, după o serie de recolte slabe, au simțit nevoia unei conversii stabile în bani.

1773 Înființarea Bursei din Londra (London Stock Exchange)

Înființarea bursei londoneze a suferit la începuturile sale de restricțiile legii față de acțiunile tranzacționate.

17 mai 1792 Înțelegerea Buttonwood (Buttonwood Agreement)

24 de brokeri s-au reunit pe strada Wall Street nr. 68, semnând Înțelegerea Buttonwood (Buttonwood Agreement), "actul constitutiv" al Bursei din New York, un document prin care agreeau să efectueze tranzacțiile cu titluri conform unui program stabilit de comun acord. Alexander Hamilton, primul Secretar al Trezoreriei SUA, a recunoscut rolul important al burselor în economie.

Sec. XVIII Dezvoltarea burselor contractelor futures

Tranzacționarea contractelor futures pe mărfuri începută în Japonia cu orez și mătase s-a dezvoltat rapid și în Europa, începând din Olanda cu piața bulbilor de lalele și continuând cu bursele de grâu din Franța și Marea Britanie. Tranzacționarea contractelor futures pentru cereale s-a dezvoltat în SUA abia în sec. XIX.

8 martie 1817 Înființarea Bursei din New York

Brokerii de pe Wall Street au dat organizației lor un nume: New York Stock and Exchange Board (prescurtat în 1836 la New York Stock Exchange) și au impus reguli stricte de desfășurare a tranzacțiilor și desemnarea unui președinte. NYSE nu a fost prima bursă din SUA, dar bursa de la Philadelphia nu a reușit să se impună în istorie prin puterea sa economică.

1864 Chicago Board of Trade (CBOT)

CBOT a listat primul contract standardizat forward în 1864, numindu-l contract futures. Acesta avea ca activ suport grâul și a dat naștere la crearea altor contracte cu diferite active suport. În 1875 la Bombay se tranzacționa futures pe bumbac, urmând mărfuri ca semințe sau bulion. Abia în 1972 s-a introdus futures pe rata de schimb valutar, în 1976 futures pe rata dobânzii iar în 1982 pe indici bursieri de acțiuni.

1877 Înființarea London Metal Exchange

Compania London Metal Market and Exchange (London Metal Exchange) a fost fondată în 1877, dar originile sale duc în 1571 la deschiderea Royal Exchange din Londra. Înainte de înființarea companiei, tranzacțiile erau făcute de traderi în cafenele, unde desenau un cerc cu cretă pe podea. La început a fost tranzacționat doar cuprul, apoi în 1920 s-a tranzacționat și zincul. Fiind închisă în timpul celui de Al Doilea Război Mondial, bursa s-a redeschis în 1952. O serie de alte metale s-au introdus la tranzacționare: aluminiu (1978), nichel (1979), oțel (2008), cobalt și molybdenum (2010). Bursa a acceptat și tranzacțiile cu plastic în 2011.

1920 Schema Ponzi

În 1920 Charles Ponzi a aplicat pentru prima dată în SUA și în lume schema piramidală a unui fond de investiții, începând în Boston, cu un arbitraj pe cupoanele de răspuns internațional la timbre poștale. În final, schema s-a dovedit a fi o fraudă, fiind imposibil de generat venituri continue. A pus bazele istorice a mai multor înșelăciuni de acest tip.

4 septembrie 1929 Marea depresiune de pe Wall Street

Depresiunea economică a durat în SUA din 1929 până în 1930 și a fost una dintre cele mai serioase astfel de căderi economice, atât ca durată, dar și ca gravitate. Căderera NYSE a început în 4 septembrie, dar a devenit recunoscută internațional în 29 octombrie 1929 odată cu căderea pieței acțiunilor, cunoscută ca Marțea Neagră. Între 1929 și 1932 PIB-ul mondial a scăzut cu 15%. Depresiunea SUA s-a finalizat cu 38 de morți și urme pe clădirile din Wall Street.

1971 Se înființează NASDAQ

National Association of Securities Dealers Automated Quotation sau NASDAQ a fost prima bursă din lume care a introdus sistemul de tranzacționare electronică. În octombrie 2004, NASDAQ a depășit volumul mediu de tranzacționare al NYSE pentru prima dată.

1987 Lunea Neagră

Criza din 1987 nu a fost prevăzută de nici un eveniment anterior, nefiind precedat de averturi sau evenimente mondiale. Evenimentul a reprezentat prima cădere a burselor electronice din istorie. Prima dată au căzut bursele de la Hong Kong, prețul acțiunilor prăbușindu-se cu 45,5% începând cu 19 octombrie. Până la finele lunii, marile burse din întreaga lună au înregistrat scăderi duble față de propriile tranzacționări.

1988 Muzeul Finanțelor Americane

John Herzog deschide la New York Muzeul Finanțelor Americane, cu două expoziții experimentale. În 1992 muzeul se mută pe Broadway, iar în 2005 se mută pe Wall Street.

2008-2009 Criza mondială

16 septembrie 2008 a reprezentat un alt moment de cădere a burselor americane, datorat în primul rând expunerii instituțiilor financiare importante față de instrumentele financiare ce aveau în compoziție împrumuturi ipotecare sub-prime și CDS-uri aferente acestora. Având la origini o evoluție negativă a ratei de dobândă monetară și o scădere accentuată a prețurilor proprietăților, criza s-a împrăștiat rapid în toată lumea prin rețeaua instituțiilor financiare, transformându-se într-o criză economică internațională. Rezultatele s-au văzut imediat prin falimentul unora dintre cele mai puternice bănci, scăderea cotațiilor acțiunilor și creșterea generalizată a prețurilor mărfurilor. Burse din întreaga lume s-au închis temporar. 15 bănci din SUA au dat faliment în 2008, alte instituții au necesitat intervenția guvernelor pentru a fi salvate.

17 septembrie 2011 Occupy Wall Street

Mișcarea de protest începută în New York și continuată apoi în marile centre financiare ale lumii a fost organizată împotriva inechităților sociale și economice pe plan mondial, lăcomiei, corupției și influenței companiilor asupra guvernelor. Protestatarii au vizat ocuparea sediilor de bănci, companii și universități.

1 decembrie 1882 deschiderea oficială a Burselor de Valori București

Începând cu anul 1882, în baza Legii asupra burselor, mijlocitorilor de schimb și mijlocitorilor de mărfuri, emisă în 1881, va funcționa Bursa de Valori din București. În 1948 se va întrerupe activitatea BVB prin naționalizarea economiei în România.

1990 Se reconstituie piața primară de capital în România

În 1991 se înființează piața secundară de capital în România, iar în 1992 se înființează Agenția Națională pentru Titluri de Valoare (în cadrul Ministerului de Finanțe) și Centrul de Proiectare și Implementare a Piețelor de Capital (în cadrul BNR) care aveau ca principală activitate elaborarea legislației necesare funcționării organizate a pieței de capital. În 1994 se înființează Bursa Monetară Financiară și de Mărfuri Sibiu (BMFMS), iar în 1995 Bursa de Valori București (BVB) este reînființată ca instituție de interes public și în data de 20 noiembrie are loc prima ședință de tranzacționare. În 1996 este înființată piața extrabursieră Rasdaq, pentru tranzacționarea tuturor acțiunilor distribuite cu titlu gratuit ca urmare a încheierii procesului de privatizare în masă.

8 martie 1817 Înființarea Burselor din New York

Brokerii de pe Wall Street au dat organizației lor un nume: New York Stock and Exchange Board (prescurtat în 1836 la New York Stock Exchange) și au impus reguli stricte de desfășurare a tranzacțiilor și desemnarea unui președinte.

17 mai 1792 Înțelegerea Buttonwood (Buttonwood Agreement)

24 de brokeri s-au reunit pe strada Wall Street nr. 68, semnând Înțelegerea Buttonwood (Buttonwood Agreement), "actul constitutiv" al Burselor din New York, un document prin care agreeau să efectueze tranzacțiile cu titluri conform unui program stabilit de comun acord.